תצפית זני קלה לבנה.

חוקרים שותפים:
עירית דורי, ליאנה גנות – מו"פ דרום.
גדעון לוריא, שוש וויצמן, יאיר נשרי – שה"מ, משרד החקלאות.

מבוא:

קלה היא אחד מגידולי הגיאופיטים הגדולים מבחינת היקפי הגידול בארץ. בשנה האחרונה נשתלו 550 דונם של קלה לבנה לריבוי ולפריחה. באזור הדרום גדלו 45 דונם לפריחה. עיקר הגידול בארץ הוא של קלה אתיופיקה ישראלית. זן זה פודה בבורסות מחירים נמוכים פי 3 מזני הקלה שנבחנו בתצפית ולכן נבחנת ההתאמה של זנים אלו לגידול בישראל. כאשר הבעיה העיקרית היא רגישותם הרבה למחלת האירוויניה.

שיטת וחומרים:

3 זני קלה לבנה שהתקבלו מגדעון לוריא נשתלו בחממה ב- 25/11/08 בעומד 20 למ"ר. יום לפני שתילתם נטבלו הפקעות בג'יברלין במינון 250 ח"מ למשך 10 דקות אח"כ נטבלו בתמיסת מרפאן 0.3%+דיינון0.2% למשך 15 דקות ולסיום נטבלו בתמיסת אקונומיקה 0.5% למשך 5 דקות. נשתלו 100 פקעות מהזן White Dreem, 150 פקעות מהזן Colombe De La Paix ו- 87 פקעות מהזן Innocence.

תוצאות:

הפריחה החלה בתחילת פברואר ונמשכה עד סוף אפריל. במהלך הגידול היו הרבה התמוטטויות של צמחים כתוצאה מאירוויניה למרות שהצמחים קיבלו ריסוס שבועי בבקטריוצידים כנגד המחלה. בספירות שנערכו בתחילת אפריל בשני זנים נותרו כשליש מהצמחים ובזן אחד רק כחמישית ובסיום הגידול בזנים White Dreem ו- Colombe De La Paix נותרו רק 18-20% מהפקעות ובזן Innocence נותרו 32% מהפקעות (טבלה 1).

טבלה 1: השפעת הזן על אחוז הצמחים ששרדו

זן	1/4/09	סיום הגידול
White Dreem	22	20
Colombe De La Paix	34	18
Innocence	32	32

השתילה המאוחרת והתמוטטות הצמחים כתוצאה מהאירוויניה גרמו גם לקבלת יבול נמוך. יבול הפרחים לשיווק נע בין 0.53-0.68 פרחים לצמח ובכל הזנים היו גם הרבה פרחים קטנים 0.21-0.55 פרחים לצמח (טבלה 2).

טבלה 2 : השפעת הזן על יבול הפרחים.

זן	**טובים**	**קטן**	**ירוקים**	**כפולים**
White Dreem	0.53	0.31	0.20	0.05
Colombe De La Paix	0.67	0.21	0.09	0.04
Innocence	0.68	0.55	0.09	0.13

טבלה 3 : השפעת הזן על אורך ומשקל הפרח

זן	**אורך בס"מ**	**משקל בגרם**
White Dreem	43	36
Colombe De La Paix	48	38
Innocence	49	42

אורך הפרחים היה הממוצע בכל הזנים היה קצר יחסית 43-49 ס"מ בממוצע (טבלה 3).

<u>סיכום</u> :

סה"כ תוצאות היבול ואיכות שהתקבלו בזנים אלו אינן מספקות. צריך בהמשך להביא חומר ריבוי נקי מאירוויניה ולשתול אותו בתאריכי השתילה המקובלים בהשוואה לקלה אתיופיקה הישראלית.